

Szacowanie potrzeb wodnych

Jagoda Kamczacka

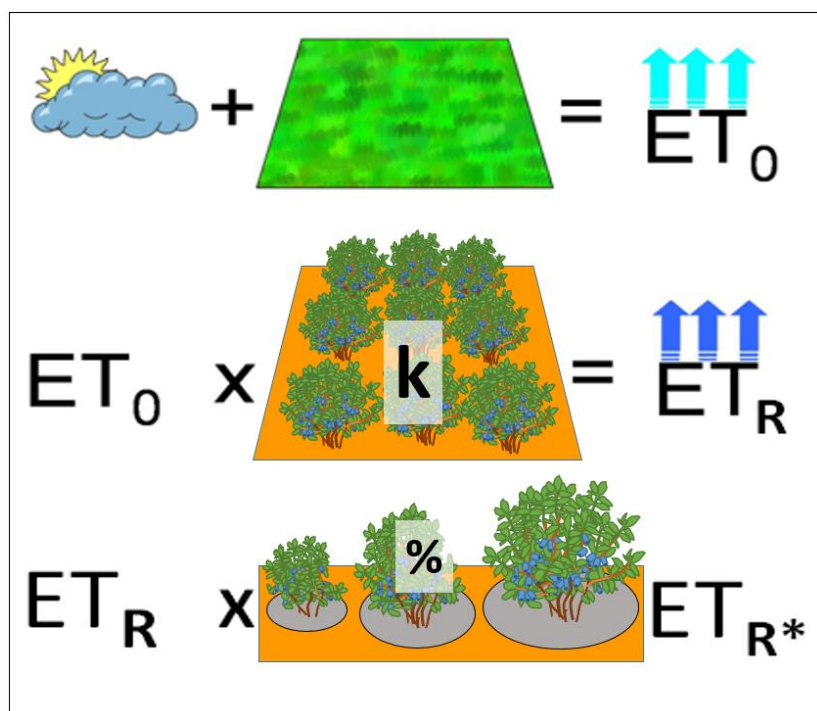
Potrzeby wodne roślin zależne są od przebiegu warunków pogody, specyficznych cech gatunkowych oraz wielkości roślin. Przebieg pogody wpływa na wysokość parowania z powierzchni gleby (ewaporacja) oraz roślin (transpiracja). Suma parowania nazywana jest ewapotranspiracją rzeczywistą. Wartość ewapotranspiracji określonego gatunku roślin szacuje się poprzez wyznaczenie tzw. ewapotranspiracji wskaźnikowej (ET_0), która określa zdolność atmosfery do wywołania parowania wody z powierzchni pokrytej roślinami przy optymalnej wilgotności gleby. Ewapotranspiracja określonego gatunku roślin (ET_R) określana jest za pomocą tzw. współczynników roślinnych (k). Wartość współczynnika jest charakterystyczna dla gatunku i zmienia się w poszczególnych fazach rozwojowych roślin. Wysokość potrzeb wodnych zależna jest także od wielkości roślin, co uwzględnia współczynnik poprawkowy ($wp\%$).

Wyznaczanie potrzeb wodnych należy podzielić na 3 etapy:

I – Szacowanie ewapotranspiracji wskaźnikowej ET_0

II – Szacowanie ewapotranspiracji określonego gatunku roślin ET_R

III – Szacowanie ewapotranspiracji określonego nasadzenia ET_{R^*}

Ad I. Szacowanie ewapotranspiracji wskaźnikowej E_{To}

$$E_{To} = \alpha T$$

α – współczynnik wyznaczony empirycznie

$$T = \frac{T_{min} + T_{max}}{2}$$

T_{min} – temperatura minimalna, T_{max} – temperatura maksymalna

Tabela 1. Wartości współczynnika α w poszczególnych miesiącach okresu wegetacji

IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
0,28	0,21	0,19	0,18	0,17	0,16	0,15

Ad II. Szacowanie ewapotranspiracji $E_{T_{R-JK}}$

$$E_{T_{R-JK}} = k * E_{To}$$

Tabela 2. Wartości współczynnika k dla jagody kamczackiej.

IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
0,55	0,90	1,05	1,05	1,05	0,90	0,60

Ad III. Szacowanie $E_{T_{R-JK}}$ z uwzględnieniem wielkości roślin

$$E_{T_{R-JK}^*} = wp\% E_{T_{R-JK}}$$

$wp\%$ -współczynnik uwzględniający wielkość krzewów
wartość współczynnika odczytujemy z wykresu

Przykład wyznaczenia $wp\%$:

Rozstawa roślin - 3,0 m x 1,0 m

Wymiary pionow. rzutu korony krzewu – 1,0 m x 1,0 m

Powierzchnia rzutu korony – 1,0 m x 1,0 m = 1,0 m²

Powierzchnia plantacji przypadająca na jeden krzew

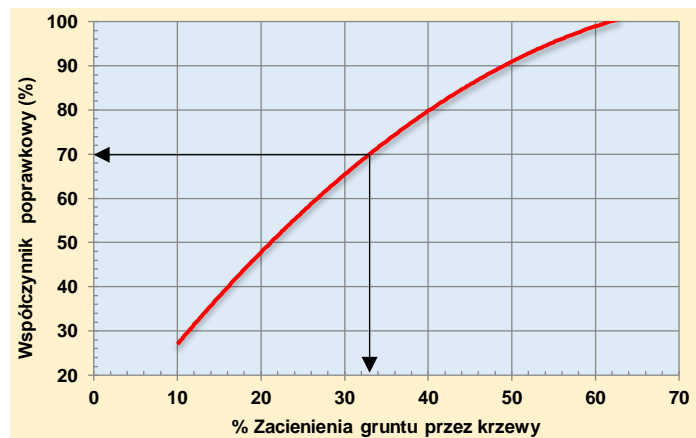
3,0 m x 1,0 m = 3,0 m²

% zacienienia gruntu przez rośliny

$(1,0 \text{ m}^2 / 3,0 \text{ m}^2) * 100 = 33,3\%$

Wartość współcz. odczytujemy z wykresu (70%).

Ewapotranspiracja tego nasadzenia = 70% $E_{T_{R-JK}}$

Przykład obliczania $E_{T_{R-JK}}$

Dane:

Data 5 VI

Plantacja jagody kamczackiej: rozstawa - 3,0 m x 1,0 m, pow. rzutu korony – 1,0 m x 1,0 m = 1,0 m²

Temperatura: $T_{min} = 16^{\circ}\text{C}$, $T_{max} = 24^{\circ}\text{C}$, $T_{\text{średnia}} = (16^{\circ}\text{C} + 25^{\circ}\text{C})/2 = 20,5^{\circ}\text{C}$

$E_{To} = 0,19 * 20,5 = 3,9 \text{ mm}$

$E_{T_{R-JK}} = 1,05 * 3,9 \text{ mm} = 4,1 \text{ mm}$

Ewapotranspiracja plantacji po uwzględnieniu zacienienia gruntu przez rośliny

$$E_{T_{R-JK}^*} = 70\% 4,1 \text{ mm} = 0,7 * 4,1 \text{ mm} = \mathbf{2,87 \text{ mm}}$$